

Vyhlásenie o rozporoch

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov sa predkladá s rozporom s týmito pripomienkujúcimi subjektmi:

1. COOP Jednota Slovensko

Pripomienka k bodu 11 (§ 12 ods. 1 písm. s)

Vypustiť zákaz propagácie a marketingu na potraviny predávané po uplynutí DMT ako aj sankciu s tým súvisiacu.

Odôvodnenie: V danom prípade ide o neodôvodnený zákaz bežného obchodného marketingového nástroja Z toho dôvodu je nedôvodné zakázať propagáciu potravín po DMT, ktoré je možné zo zákona predávať.

Stanovisko predkladateľa:

Dňa 29.7.2021 sa uskutočnilo rozporové konanie. K zakazu propagácie a marketingu na potraviny predávané po uplynutí DMT a súčasne aj stanovenie sankcie s tým súvisiacej sa pristúpilo z dôvodu, že primárnym cieľom nie je povzbudiť spotrebiteľov ku kúpe takéhoto druhu výrobkov berúc do úvahy nákupné správanie priemerných slovenských spotrebiteľov. Okrem toho, propagačné materiály slúžia na oboznámenie spotrebiteľov o znížených cenách výrobkov, tzv. akciách, nie o dopredaji potravín po uplynutí DMT.

Označenie miesta predaja potravín po uplynutí DMT sa nebude považovať za propagáciu a/alebo marketing.

Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá

Pripomienka k bodu 16 (§ 28 ods. 8)

Sankčný rozsah v odseku 8 stanoviť na 3-násobok sadzby uvedenej v odseku 4 Nové znenie: „Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu tých istých povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu do trojnásobku sadzby pokuty podľa odseku 4. Odôvodnenie: Tak ako sa uvádza v osobitnej časti dôvodovej správy v ustanovení dochádza k úprave dolnej hranice sadzby pokuty pri opakovanom porušení povinností podľa § 28 ods. 8 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, za ktoré bola orgánom úradnej kontroly potravín uložená pokuta, a to z dôvodu, že stanovená dolná hranica pokuty bola pre viaceré subjekty likvidačná a neumožňovala v rámci správnej úvahy aplikovanej príslušným správnym orgánom uložiť primeranú pokutu. S uvedeným argumentom sa stotožňujeme. Avšak navrhovaná spodná hranica pokuty vo výške 50.000,- Eur je podľa nášho názoru stále neprimerane prísna. Návrhom sa vytvára dostatočné a nelikvidačné sankčné rozpätie. Zároveň by sa vytvoril reálny a primeraný priestor pre vyhodnotenie závažnosti opakovaného porušenia povinností správnym orgánom. Uvedenou navrhovanou zmenou by bola odstránená neproporcionalita medzi porušenou povinnosťou (aj keď opakovanou) a výškou sankcie, pričom závažné porušenia zákona by mohli byť trestané dostatočne vysokou pokutou, ktorá z hľadiska prevenčného a odradzujúceho cieľa pri ukladaní sankcií, nie je likvidačná.

Stanovisko predkladateľa:

Po zvážení sa pristúpilo k zmene znenia odseku 8 v § 28 systémom násobku sadzieb v znení: „(8) Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do štvornásobku sadzby pokuty podľa odseku 4, najmenej však 50 000 eur a najviac 2 000 000 eur.“

Dňa 29.7.2021 sa uskutočnilo rozporové konanie. COOP Jednota Slovensko trvá na zásadnej

pripomienke. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

Pripomienka k bodu 6 (§ 6 ods. 13)

Vypustiť celé ustanovenie, ako aj sankciu s tým súvisiacu.

Odôvodnenie: Sme toho názoru, že obchodník, predávajúci potravinu konečnému spotrebiteľovi neovplyvňuje výrobu ani balenie potravín s minimálnou dobou trvanlivosti, a preto nemá možnosť identifikovať túto potravinu z hľadiska jej prípadnej kontaminácie ani po DMT, ktorá môže vzniknúť už pri výrobe alebo balení (prvovýroba, výroba potravín v rámci ktorej bezpečnosť môžu narušiť chemické kontaminanty, toxické látky, fyzikálne kontaminanty, biologické kontaminanty, neoznačenie alergénov....). Pokiaľ teda právny predpis stanoví, že potraviny môžu byť v stanovených lehotách podľa uvedených kategórií predávané aj po uplynutí DMT, tzn. nad rámec zodpovednosti výrobcu, nemôže byť požiadavka na bezpečnosť takejto potraviny založená na výlučnej zodpovednosti obchodníka. Navrhované doby tzv. predĺženej DMT stanovené predpisom sa totiž odvíjajú od DMT určenej výrobcom, ktorá má svoj základ vo výrobnom procese. Podpornou argumentáciou v tomto prípade je čl. 19 ods. 2 Nariadenia (EÚ) 178/2002, v ktorom je vyslovene uvedené, že „maloobchod neovplyvňuje balenie, označovanie, bezpečnosť alebo integritu potravín“ a v prípade nebezpečného výrobku len „spolupracuje na krokoch, ktoré uskutočňujú producenti, spracovatelia, výrobcovia...“ Citácia čl. 19 ods.2: Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku zodpovedný za maloobchodné alebo distribučné aktivity, ktoré neovplyvňujú balenie, označovanie, bezpečnosť alebo integritu potravín v medziach jeho príslušných aktivít, iniciuje postupy na stiahnutie výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky bezpečnosti potravín, z trhu a prispieva k bezpečnosti potravín tým, že postúpi príslušné informácie potrebné na vysledovanie potraviny, pričom bude spolupracovať na krokoch, ktoré uskutočnia producenti, spracovatelia, výrobcovia a/alebo príslušné orgány.

Stanovisko predkladateľa:

Ide o rovnakú dikciu § 6 ods. 10 zákona č. 152/1995 Z. z. Podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona ten, kto predáva potraviny zodpovedá za bezpečnosť a kvalitu predávaných potravín. Zároveň aj z čl. 3 ods. 8 nariadenia (ES) EP a R č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva vyplýva, že „umiestnenie na trhu“ znamená skladovanie, uchovávanie potravín alebo krmív na účely predaja, vrátane ponúkania na predaj alebo akúkoľvek inú formu prevodu, či už bezplatnú alebo nie a predaj, distribúciu a iné formy prevodu samy o sebe“ a ten, kto umiestňuje potraviny na trh je povinný spĺňať požiadavky potravinového práva, a to najmä potravinovú bezpečnosť.

Dňa 29.7.2021 sa uskutočnilo rozporové konanie. COOP Jednota Slovensko trvá na zásadnej pripomienke. MPRV SR nemôže vzhľadom na vyššie uvedené zdôvodnenie pripomienku akceptovať. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

2. Konferencia biskupov Slovenska

Pripomienka k celému materiálu

Novelu zákona žiadame odmietnuť ako celok.

Odôvodnenie: Predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti (ďalej len „DMT“) nie je efektívnym riešením na boj s potravinovým odpadom. Práve naopak, vytvára možnosti na obchádzanie zákona pre fyzické osoby, ktoré takto kúpené potraviny budú môcť dostať na „čierny trh potravín“ v marginalizovaných komunitách alebo v sociálne slabšom prostredí. Je ťažko odhadnúť, do akej miery možnosť predaja potravín po DMT v obchodoch ovplyvní správanie podnikateľských subjektov vo vzťahu k aktuálnemu nastaveniu darovania potravín. Ak je legitímnym cieľom obchodníkov maximalizovať zisk, budú v konkrétnych situáciách preferovať tú z možností, ktoré budú pre podnikateľov výhodnejšia. Pri absencii zavedenia aktívnejšej a systematickej podpory darovania potravín po DMT zo strany štátu (napr. rôzne

motivačné stimuly pre obchodníkov ktoré finančná podpora pri budovaní a prevádzke logistickej infraštruktúry, zavedenie povinnosti darovania) tak existuje reálne riziko, že ohrozí darovanie potravín po DMT pre ľudí v núdzi v tej miere, ako fungovalo doteraz. V dôsledku ekonomických dôsledkov pandémie pritom narastá počet ľudí odkázaných na pomoc a potreba darovania potravín narastá. Zároveň, V návrhu zároveň absentuje efektívne riešenie problému potravinového odpadu na úrovni maloobchodov, ktoré je v zmysle usmernení Európskej komisie zamerané na čo najväčšiu podporu darovania potravín Vid' napríklad OZNÁMENIE KOMISIE „Usmernenia EÚ o darovaní potravín“ (2017/C 361/01) a iné dokumenty iniciatívy na podporu darovania potravín dostupné na https://ec.europa.eu/food/food/food-waste/eu-actions-against-food-waste/food-donation_en Tento spôsob re-distribúcie potravín po DMT uskutočňovaný cez charitatívne organizácie a potravinové banky je v ostatných rokoch stále viac rozvíjaný v krajinách EÚ a má výrazne pro-sociálny aspekt: umožňuje adresnú re-distribúciu bezpečných potravín po DMT ľuďom ohrozeným chudobou a potravinovou depriváciou. V EÚ sa darovanie potravín využíva ako primárna možnosť riešenia potravinového odpadu na úrovni maloobchodov a mnohé štáty EÚ vyvíjajú iniciatívy na uľahčenie a podporu režimu darovania. Súčasný znenie slovenského zákona o potravinách dáva obchodníkom iba možnosť potraviny darovať charitatívnej organizácii bez akejkoľvek podpory štátu v oblasti logistiky darovania. Novelou zákona o potravinách č. 478/2019 Z.z. sa stanovila pre maloobchodné reťazce nad určitú plochu povinnosť uzavrieť zmluvu o darovaní potravín s charitatívnou organizáciou avšak táto bola zrušená v júli 2020 v rámci „podnikateľského kilečka“ (Zákon 198/2020 Z. z. z 9. júla 2020, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19) a to bez predchádzajúcej širšej odbornej diskusie. Slovenská katolícka charita spolu s 10 regionálnymi (arcidiecéznymi a diecéznymi) charitami sú kľúčovými organizáciami v konečnej distribúcii potravín pre ľudí v núdzi na Slovensku. Potraviny sa distribuujú ľuďom žijúcim v ťažkých socio-ekonomických podmienkach: viacdtné rodiny, zdravotne znevýhodnení, ľudia na okraji spoločnosti, z marginalizovaných skupín, bez práce, bez domova, ktorí sú odkázaní na pomoc štátu a charít. Ľudí v núdzi počas pandémie pribúda. Charity distribuujú značnú časť aktuálne darovaných potravín po DMT cez Potravinovú banku Slovenska. Široká regionálna sieť Charít operuje po celom území Slovenska a napr. v roku 2019 bola schopná zabezpečiť aj distribúciu celkovo 163 324 potravinových balíčkov z Operačného programu potravinovej a materiálnej pomoci FEAD (v gescii Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny) v 1204 obciach v 41 okresoch Slovenska. Potreba potravín pre ľudí v núdzi je však oveľa väčšia ako ich aktuálny prísun do Charít. Pri vhodnej legislatívnej podpore darovania a podpore pri vybudovaní logistickej infraštruktúry darovania potravín zo strany štátu (napr. po vzore ČR) je SKCH schopná výrazne zvýšiť objemy distribuovaných potravín po DMT a mať tak priamy efekt i na zníženie potravinového odpadu. Komplexné riešenie znižovania odpadu je možné vyriešiť rôznymi úpravami. Na Slovensku sa pri darovaných potravinách uplatňujú daňové opatrenia platné od roku 2015, ktoré do určitej miery môžu motivovať obchodníkov k darovaniu: za splnenia príslušných podmienok uplatňuje nulová DPH a podľa zákona o dani z príjmov sa obstarávacia cena darovaných potravín môže zaradiť do daňových výdavkov. V iných štátoch EÚ sa uplatňujú aj rôzne iné motivačné stimuly, napr. zníženie poplatkov za odpad v závislosti od objemu darovania potravín alebo pozitívne fiškálne incentívy (napr. v Portugalsku sa môže ako daňový odpočet uznať až do 140% hodnoty darovaných potravín). Vid' štúdiu Európskej komisie „Food redistribution in the EU - Mapping and analysis of existing regulatory and policy measures impacting food redistribution from EU Member State“ dostupnou na https://ec.europa.eu/food/food/food-waste/eu-actions-against-food-waste/food-donation_en.

Stanovisko predkladateľa:

Ide o úlohu vyplývajúcu z uznesenia vlády SR z 24. júna 2020 č. 400 prijaté na návrh Ministerstva hospodárstva SR, na základe ktorej má MPRV SR predložiť na rokovanie vlády

novelu zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov z dvoch dôvodov - zníženie dolnej hranice pokuty pri opakovanom porušení povinnosti z 1 000 000 eur na 50 000 eur a predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti. uložení úlohu je MPRV SR povinné splniť. Rezort pôdohospodárstva v rámci novej navrhovanej úprave znenia zákona pristúpil k precíznejšiemu prístupu v súvislosti s predajom potravín po uplynutí DMT s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa. Potraviny po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ predávať len v prevádzke, v ktorej sa tieto potraviny nachádzali pred uplynutím DMT, len konečnému spotrebiteľovi, len ak sú zreteľne označené a oddelene umiestnené od ostatných potravín, len počas stanovenej doby. Má dôjsť k zákazu predaja potravín po uplynutí DMT formou predaja na diaľku, ďalším prevádzkovateľom a k zákazu propagácie a marketingu na potraviny po uplynutí DMT formou akciových letákov berúc do úvahy nákupné správanie priemerného slovenského spotrebiteľa. Zároveň možnosť darovania potravín po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné, charitatívnym organizáciám zostáva naďalej zachovaná.

V rámci rozporového konania so zástupkyňou KBS dňa 29.7.2021 sa ani po vysvetlení nedospelo k spoločnému záveru. KBS od zásadnej pripomienky neustúpila. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

3. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Pripomienka k návrhu všeobecne

Zásadne žiadam prehodnotiť zavedenie možnosti predaja potravín po dátume minimálnej trvanlivosti, keďže návrh predstavuje pre spotrebiteľa zníženie spotrebiteľského štandardu v maloobchodných prevádzkach. V záujme ekonomického správania existuje reálny predpoklad, že spotrebiteľ s ohľadom na komunikovanú bezpečnosť potravín uprednostní pri kúpe potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti, ktorých kúpa bude pre neho výhodnejšia, bez ohľadu na kvalitu predávaných potravín. Mám za to, že nie je morálne predávať spotrebiteľovi tovar po dátume minimálnej trvanlivosti. Zavedenie možnosti predaja potravín po dátume minimálnej trvanlivosti môže výrazne negatívne ovplyvniť možnosť bezodplatného prevedenia potravín predajcami charitatívnym organizáciám. Ak je legitímnym cieľom obchodníkov maximalizovať zisk, budú v konkrétnych situáciách preferovať tú z možností, ktorá bude pre podnikateľov výhodnejšia. Ohrozenie možnosti bezodplatného prevedenia potravín je reálne aj v prípade, keby sa možnosť predaja v globálnom meradle neaplikovala často, pretože predaj môže napriek tomu ovplyvniť práve typy potravín resp. prevádzky, ktoré sú aktuálne do bezodplatného prevedenia zapojené, a negatívne ovplyvniť skladbu a množstvo darovaných potravín.

Odôvodnenie: Možnosť uprednostnenia predaja namiesto bezodplatného prevedenia potravín predpokladá aj návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, bod 3.1 Dotknuté podnikateľské subjekty: „Pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie sa predpokladá v tom prípade, ak podnikateľské subjekty budú potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti predávať namiesto bezodplatného prevodu takýchto potravín charitatívnym organizáciám bez nároku na finančnú odmenu.“ Pri absencii zavedenia aktívnejšej a systematickej podpory darovania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti, napr. rôzne motivačné stimuly pre obchodníkov, podpora pri budovaní a prevádzke logistickej infraštruktúry, zavedenie povinnosti darovania, existuje reálne riziko, že ohrozí bezodplatné prevedenie potravín po dátume minimálnej trvanlivosti pre ľudí v núdzi v porovnaní so súčasným stavom. Distribúcia bezodplatne prevedených potravín po dátume minimálnej trvanlivosti charitatívnymi organizáciami ľuďom ohrozeným chudobou alebo sociálnym vylúčením predstavuje podporný nástroj k systémovým riešeniam v oblasti sociálnej pomoci. V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť, že práve v súčasnosti je táto možnosť pomoci mimoriadne efektívna, nakoľko v dôsledku pandémie narastá počet ľudí odkázaných na pomoc. Zároveň k väčšej podpore bezodplatného prevedenia potravín ako efektívneho nástroja riešenia

problému potravinového odpadu vyzýva aj Európska komisia. V Európskej únii sa bezodplatné prevedenie potravín využíva ako primárna možnosť riešenia potravinového odpadu na úrovni maloobchodov a mnohé štáty Európskej únie vyvíjajú iniciatívy na uľahčenie a podporu režimu bezodplatného prevedenia potravín. Z hľadiska zníženia plytvania potravinami považujem za efektívnejší a najmä pro-sociálnejší spôsob bezodplatného prevedenia potravín po dátume minimálnej trvanlivosti charitatívnym organizáciám, ktoré už dlhodobo zabezpečujú ich adretnú a rýchlu redistribúciu ľuďom žijúcim v ťažkých sociálno-ekonomických podmienkach, napr. viacdetné rodiny, zdravotne znevýhodnení, ľudia na okraji spoločnosti, ľudia z marginalizovaných skupín, bez práce, bez domova, ktorí sú odkázaní na pomoc štátu a charít. Týchto ľudí počas pandémie pribúda. V súčasnosti značnú časť bezodplatne prevedených potravín po dátume minimálnej trvanlivosti distribuuje najmä Slovenská katolícka charita a Potravinová banka Slovenska. Pri vhodnej legislatívnej podpore bezodplatného prevedenia potravín a dobudovaní logistickej infraštruktúry, napr. po vzore z Českej republiky, sú schopní výrazne zvýšiť objemy distribuovaných potravín po dátume minimálnej trvanlivosti.

Stanovisko predkladateľa:

Ide o úlohu vyplývajúcu z uznesenia vlády SR z 24. júna 2020 č. 400 na základe návrhu Ministerstva hospodárstva SR, na základe ktorej má MPRV SR predložiť na rokovanie vlády novelu zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov z dvoch dôvodov - zníženie dolnej hranice pokuty pri opakovanom porušení povinností z 1 000 000 eur na 50 000 eur a predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti., uloženie úlohu je MPRV SR povinné splniť. Zároveň možnosť darovania potravín po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné, charitatívnym organizáciám zostáva naďalej zachovaná, pričom však rezort pôdohospodárstva nedokáže v súčasnej dobe odhadnúť, či dôjde k zníženiu množstva darovaných potravín po uplynutí DMT charitatívnym organizáciám. Rezort pôdohospodárstva v rámci novej navrhovanej úprave znenia zákona pristúpil k precíznejšiemu prístupu v súvislosti s predajom potravín po uplynutí DMT s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa. Potraviny po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ predávať, len v prevádzke, v ktorej sa tieto potraviny nachádzali pred uplynutím DMT, len konečnému spotrebiteľovi, len ak sú zreteľne označené a oddelene umiestnené od ostatných potravín, len počas stanovenej doby. Došlo k zákazu predaja potravín po uplynutí DMT formou predaja na diaľku, ďalším prevádzkovateľom a k zákazu propagácie a marketingu na potraviny po uplynutí DMT formou akciových letákov berúc do úvahy nákupné správanie priemerného slovenského spotrebiteľa.

V rámci rozporového konania dňa 28.7.2021 zástupcovia MPSVaR SR navrhli prehodnotiť možnosť predaja potravín po uplynutí DMT, pričom podľa ich názoru by malo byť darovanie potravín po uplynutí DMT povinné a predaj potravín po uplynutí DMT až ako druhá možnosť ako nakladať s takýmto druhom potravín. Na uvedenom rozporovom konaní sa ani po vysvetlení nedospelo k spoločnému záveru.

Z uvedeného dôvodu sa dňa 23.8.2021 uskutočnilo rozporové konanie na úrovni štatutárov oboch ministerstiev a podľa jeho záverov budú upravené v § 6 odseky 12 a 13 v rámci ktorých bude mať prevádzkovateľ povinnosť potraviny po uplynutí DMT najskôr ponúknuť všetkým registrovaným charitatívnym organizáciám podľa § 6 ods. 7 zákona, pričom predávať bude môcť len také potraviny po DMT, o ktoré charitatívne organizácie neprejavia záujem. Zároveň prevádzkovateľ počas 45 dňovej doby predaja môže takéto potraviny opätovne ponúknuť charitatívnym organizáciám.

Napriek vyššie uvedeným záverom MPSVaR SR od zásadnej pripomienky neustúpilo. Rozpor trvá.

4. Republiková únia zamestnávateľov

Pripomienka k bodu 16

Sumu 50.000 EUR navrhujeme nahradiť slovným spojením „až do trojnásobku sadzby pokuty

podľa odseku 4“.

Odôvodnenie: Aj keď suma 50.000 EUR predstavuje výrazné zníženie spodnej hranice pokuty, máme za to, že vo väčšine prípadov nebude jej uloženie zohľadňovať princíp proporcionality, resp. vzhľadom na rozsah/druh porušenej povinnosti bude takáto pokuta neprimerane vysoká. Navrhované znenie zohľadňuje stanovený princíp ukladania pokút stanovený zákonom, pričom zároveň dáva kontrolným orgánom dostatočné rozpätie na uloženie pokuty aj za závažné delikty a zároveň nenúti kontrolné orgány uplatňovať neprimerane vysoké pokuty (aj keď na spodnej hranici sadzby) za delikty, ktorých spoločenská nebezpečnosť je nízka.

Stanovisko predkladateľa:

Po zvážení sa pristúpilo k zmene znenia odseku 8 v § 28 systémom násobku sadzieb v znení: „(8) Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly uloží pokutu až do dvojnásobku sadzby pokuty podľa odseku 7, minimálne však 50 000 Eur a maximálne do 2 000 000 Eur.“.

Na základe rozporového konania zo dňa 30.7.2021 pripomienkujúci na zásadnej pripomienke trvá. MPRV SR však nemôže pripomienku akceptovať, pretože trvá na dostatočnom represívnom účinku pokuty. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

5. Slovenská aliancia moderného obchodu

Pripomienka k bodu 16 § 28 ods. 8

Sumu 50.000 EUR navrhujeme nahradiť slovným spojením „až do trojnásobku sadzby pokuty podľa odseku 4“. Aj keď suma 50.000 EUR predstavuje výrazné zníženie spodnej hranice pokuty, máme za to, že vo väčšine prípadov nebude jej uloženie zohľadňovať princíp proporcionality, resp. vzhľadom na rozsah/druh porušenej povinnosti bude takáto pokuta neprimerane vysoká. Navrhované znenie zohľadňuje stanovený princíp ukladania pokút stanovený zákonom, pričom zároveň dáva kontrolným orgánom dostatočné rozpätie na uloženie pokuty aj za závažné delikty a zároveň nenúti kontrolné orgány uplatňovať neprimerane vysoké pokuty (aj keď na spodnej hranici sadzby) za delikty, ktorých spoločenská nebezpečnosť je nízka.

Stanovisko predkladateľa:

Po zvážení sa pristúpilo k zmene zneniu odseku 8 v § 28 nasledovne „(8) Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do štvornásobku sadzby pokuty podľa odseku 4, najmenej však 50 000 eur a najviac 2 000 000 eur.“.

Na základe rozporového konania zo dňa 28.7.2021 bola pripomienka otvorená a prediskutovaná, pripomienkujúci na zásadnej pripomienke trvá. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

Pripomienka k bodu 5 § 6 ods. (13)

Vzhľadom na pripomienku k § 6 ods. (12) písm. c) navrhujeme zmeniť znenie nasledovne: „(13) Za bezpečnosť potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý tieto potraviny predáva podľa odseku 12, až do ich predaja konečnému spotrebiteľovi alebo ďalšiemu prevádzkovateľovi.“

Stanovisko predkladateľa:

Potraviny po uplynutí DMT môžu prevádzkovatelia predávať v rámci svojich vlastných prevádzok, ktorí nadobudli takéto potraviny pred uplynutím DMT. Veľkoobchod je v tomto prípade vylúčený.

Rozporové konanie zo dňa 28.7.2021 skončilo so záverom, že pripomienkujúci predloží návrh nového znenia predmetného ustanovenia. Vzhľadom na vylúčenie veľkoobchodu z predaja potravín po uplynutí DMT je pripomienka neakceptovaná. V § 6 ods. 13 dochádza iba k vypusteniu slov „až do ich predaja konečnému spotrebiteľovi.“ Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

6. Slovenská katolícka charita

Pripomienka k celému materiálu

Novelu zákona žiadame odmietnuť ako celok.

Odôvodnenie: Predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti (ďalej len „DMT“) nie je efektívnym riešením na boj s potravinovým odpadom. Práve naopak, vytvára možnosti na obchádzanie zákona pre fyzické osoby, ktoré takto kúpené potraviny budú môcť dostať na „čierny trh potravín“ v marginalizovaných komunitách alebo v sociálne slabšom prostredí. Je ťažko odhadnúť, do akej miery možnosť predaja potravín po DMT v obchodoch ovplyvní správanie podnikateľských subjektov vo vzťahu k aktuálnemu nastaveniu darovania potravín. Ak je legitímnym cieľom obchodníkov maximalizovať zisk, budú v konkrétnych situáciách preferovať tú z možností, ktoré budú pre podnikateľov výhodnejšia. Pri absencii zavedenia aktívnejšej a systematickej podpory darovania potravín po DMT zo strany štátu (napr. rôzne motivačné stimuly pre obchodníkov ktoré finančná podpora pri budovaní a prevádzke logistickej infraštruktúry, zavedenie povinnosti darovania) tak existuje reálne riziko, že ohrozí darovanie potravín po DMT pre ľudí v núdzi v tej miere, ako fungovalo doteraz. V dôsledku ekonomických dôsledkov pandémie pritom narastá počet ľudí odkázaných na pomoc a potreba darovania potravín narastá. Zároveň, V návrhu zároveň absentuje efektívne riešenie problému potravinového odpadu na úrovni maloobchodov, ktoré je v zmysle usmernení Európskej komisie zamerané na čo najväčšiu podporu darovania potravín Vid' napríklad OZNÁMENIE KOMISIE „Usmernenia EÚ o darovaní potravín“ (2017/C 361/01) a iné dokumenty iniciatívy na podporu darovania potravín dostupné na https://ec.europa.eu/food/food/food-waste/eu-actions-against-food-waste/food-donation_en Tento spôsob re-distribúcie potravín po DMT uskutočňovaný cez charitatívne organizácie a potravinové banky je v ostatných rokoch stále viac rozvíjaný v krajinách EÚ a má výrazne pro-sociálny aspekt: umožňuje adresnú re-distribúciu bezpečných potravín po DMT ľuďom ohrozeným chudobou a potravinovou depriváciou. V EÚ sa darovanie potravín využíva ako primárna možnosť riešenia potravinového odpadu na úrovni maloobchodov a mnohé štáty EÚ vyvíjajú iniciatívy na uľahčenie a podporu režimu darovania. Súčasnú znenie slovenského zákona o potravinách dáva obchodníkom iba možnosť potraviny darovať charitatívnej organizácii bez akejkoľvek podpory štátu v oblasti logistiky darovania. Novelou zákona o potravinách č. 478/2019 Z.z. sa stanovila pre maloobchodné reťazce nad určitú plochu povinnosť uzavrieť zmluvu o darovaní potravín s charitatívnou organizáciou avšak táto bola zrušená v júli 2020 v rámci „podnikateľského kilečka“ (Zákon 198/2020 Z. z. z 9. júla 2020, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19) a to bez predchádzajúcej širšej odbornej diskusie. Slovenská katolícka charita spolu s 10 regionálnymi (arcidiecéznymi a diecéznymi) charitami sú kľúčovými organizáciami v konečnej distribúcii potravín pre ľudí v núdzi na Slovensku. Potraviny sa distribujú ľuďom žijúcim v ťažkých socio-ekonomických podmienkach: viacdtné rodiny, zdravotne znevýhodnení, ľudia na okraji spoločnosti, z marginalizovaných skupín, bez práce, bez domova, ktorí sú odkázaní na pomoc štátu a charít. Ľudí v núdzi počas pandémie pribúda. Charity distribujú značnú časť aktuálne darovaných potravín po DMT cez Potravinovú banku Slovenska. Široká regionálna sieť Charít operuje po celom území Slovenska a napr. v roku 2019 bola schopná zabezpečiť aj distribúciu celkovo 163 324 potravinových balíčkov z Operačného programu potravinovej a materiálnej pomoci FEAD

(v gescii Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny) v 1204 obciach v 41 okresoch Slovenska. Potreba potravín pre ľudí v núdzi je však oveľa väčšia ako ich aktuálny prísun do Charít. Pri vhodnej legislatívnej podpore darovania a podpore pri vybudovaní logistickej infraštruktúry darovania potravín zo strany štátu (napr. po vzore ČR) je SKCH schopná výrazne zvýšiť objemy distribuovaných potravín po DMT a mať tak priamy efekt i na zníženie potravinového odpadu. Komplexné riešenie znižovania odpadu je možné vyriešiť rôznymi úpravami. Na Slovensku sa pri darovaných potravinách uplatňujú daňové opatrenia platné od roku 2015, ktoré do určitej miery môžu motivovať obchodníkov k darovaniu: za splnenia príslušných podmienok uplatňuje nulová DPH a podľa zákona o dani z príjmov sa obstarávacia cena darovaných potravín môže zaradiť do daňových výdavkov. V iných štátoch EÚ sa uplatňujú aj rôzne iné motivačné stimuly, napr. zníženie poplatkov za odpad v závislosti od objemu darovania potravín alebo pozitívne fiškálne incentívy (napr. v Portugalsku sa môže ako daňový odpočet uznať až do 140% hodnoty darovaných potravín). Vid' štúdiu Európskej komisie „Food redistribution in the EU - Mapping and analysis of existing regulatory and policy measures impacting food redistribution from EU Member State“ dostupnou na https://ec.europa.eu/food/food/food-waste/eu-actions-against-food-waste/food-donation_en.

Stanovisko predkladateľa:

Ide o úlohu vyplývajúcu z uznesenia vlády SR z 24. júna 2020 č. 400 prijatého na návrh Ministerstva hospodárstva SR, ktorú je MPRV SR povinné v uloženej lehote splniť. Rezort pôdohospodárstva v rámci novej navrhovanej úprave znenia zákona pristúpil k precíznejšiemu prístupu v súvislosti s predajom potravín po uplynutí DMT s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa. Potraviny po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ predávať, len v prevádzke, v ktorej sa tieto potraviny nachádzali pred uplynutím DMT, len konečnému spotrebiteľovi, len ak sú zreteľne označené a oddelene umiestnené od ostatných potravín, len počas stanovenej doby. Došlo k zákazu potravín po uplynutí DMT formou predaja na diaľku, ďalším prevádzkovateľom a k zákazu propagácie a marketingu na potraviny po uplynutí DMT formou akciových letákov berúc do úvahy nákupné správanie priemerného slovenského spotrebiteľa. Zároveň možnosť darovania potravín po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné, charitatívnym organizáciám zostáva naďalej zachovaná.

Na základe rozporového konania so zástupcom SKCH dňa 29.7.2021 sa ani po vysvetlení nedospelo k odstráneniu rozporu. SKCH od zásadnej pripomienky neustúpilo. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

7. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

Pripomienka k bodu 10, § 12 ods. 1 písm. r)

V § 12 ods. 1 písmeno r) požadujeme výmeru: „300 m²“ nahradiť výmerou: „100 m²“.

Odôvodnenie: Cieľom pripomienky je uložiť navrhovanú označovaciu povinnosť v prípade predaja potravín v prevádzkarni s predajnou plochou nad 100 m².

Stanovisko predkladateľa:

MPRV SR pristúpilo k zmene povinnosti na dobrovoľnosť bez vymedzenia predajnej plochy. Túto možnosť využívajú toho času už predajcovia, v tomto prípade ide iba o explicitné znenie. Dňa 29.7.2021 MPRV SR uskutočnilo rozporové konanie so zástupcami SPPK.

SPPK súhlasí s vypustením výmery predajnej plochy, avšak nesúhlasí s dobrovoľnosťou označovania, že ide o slovenskú potravinu. Túto povinnosť označovania vnímajú ako zvýšenie povedomia o slovenských potravinách. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

Pripomienka k bodu 5, § 6 ods. 12 písmeno e)

V § 6 ods. 12 písmeno e) požadujeme doplniť nový bod 4, ktorý znie: „4. informácia o tom, že za kvalitu a bezpečnosť potravín zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý ich predáva po uplynutí

dátumu minimálnej trvanlivosti.“

Odôvodnenie: Z dôvodu poskytnutia jednoznačných a zrozumiteľných informácií konečnému spotrebiteľovi o tom, že zodpovednosť za bezpečnosť potraviny po DMT nenesie výrobca alebo dovozca potraviny, ale prevádzkovateľ, ktorý tieto potraviny predáva, čiže predajca.

Stanovisko predkladateľa:

Informáciu, že za kvalitu a bezpečnosť potravín zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý ich predáva po uplynutí DMT, vrátane jeho identifikačných údajov považujeme za požiadavku nad rámec platnej právnej úpravy vyplývajúcej z práva EÚ a za administratívnu záťaž. Z § 12 ods. 1 písm. a) jasne vyplýva, že ten, kto predáva potraviny zodpovedá za bezpečnosť a kvalitu predávaných potravín.

Dňa 29.7.2021 MPRV SR uskutočnilo rozporové konanie so zástupcami SPPK. Pripomienka bola prediskutovaná. Pripomienkujúci na zásadnej pripomienke trvá. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

Všeobecná pripomienka k materiálu

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora zásadne nesúhlasí s umožnením predaja potravín po uplynutí DMT. Hlavným dôvodom sú sanitárne riziká - DMT je výrobcom stanovovaný v záujme garantovať bezpečnosť príslušnej potraviny a zachovanie jej kvalitatívnych výživových ukazovateľov. Výrobcovia potravín zásadne odmietajú niesť zodpovednosť za potraviny predávané po DMT a oprávnené sa obávajú možného ohrozenia dobrého obchodného mena v prípade predaja ich výrobkov po garantovanom DMT. Výrobca po odovzdaní potraviny predajcovi nemá možnosť ovplyvňovať riadenie rizika, pretože tovar je majetkom predajcu. V prípade predaja takýchto potravín bude nutné ustanoviť osobitný právny režim, ktorým sa zodpovednosť za bezpečnosť takejto potraviny preniesie na predajcu. Nevyhnutnosťou bude aj osobitné a riadne označenie predajného miesta, kde budú spotrebiteľia dostatočne informovaní o charaktere ponúkaných potravín a o tom, kto preberá za kvalitu a bezpečnosť potraviny zodpovednosť a jasné označenie zodpovedného subjektu na obale každej potraviny predávanej po DMT. Nemenej dôležité je informovať spotrebiteľa, dokedy musí potraviny predávané po DMT skonzumovať.

Stanovisko predkladateľa:

MPRV SR nepredkladá predmetnú novelu zákona o potravinách ako iniciatívny materiál. Ide o úlohu vyplývajúcu z uznesenia vlády SR z 24. júna 2020 číslo 400 prijatého na návrh MH SR, ktorú je potrebné splniť. MPRV SR v rámci novej navrhovanej úprave znenia zákona pristúpilo k precíznejšiemu prístupu v súvislosti s predajom potravín po uplynutí DMT s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa.

Informácia, že za kvalitu a bezpečnosť potravín zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý ich predáva po uplynutí DMT, vrátane jeho identifikačných údajov považujeme za požiadavku nad rámec platnej právnej úpravy vyplývajúcej z práva EÚ a za administratívnu záťaž. Z § 6 ods. 14 jasne vyplýva, že ten, kto predáva potraviny zodpovedá za bezpečnosť a kvalitu predávaných potravín.

Okrem toho sa predávané potraviny po uplynutí DMT budú označovať podľa § 6 ods. 12 písm. e) informáciou týkajúcou sa konzumácie, že ...“potravinu je nevyhnutné bezodkladne spotrebovať“.

Dňa 29.7.2021 MPRV SR uskutočnilo rozporové konanie so zástupcami SPPK. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

8. Zväz obchodu SR

Pripomienka k bodu 16 (§ 28 ods. 8)

Návrh: Sankčný rozsah v odseku 8 stanoviť na 3-násobok sadzby uvedenej v odseku 4 Nové

znenie: „Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu tých istých povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu do trojnásobku sadzby pokuty podľa odseku 4.

Odôvodnenie: Tak ako sa uvádza v osobitnej časti dôvodovej správy v ustanovení dochádza k úprave dolnej hranice sadzby pokuty pri opakovanom porušení povinností podľa § 28 ods. 8 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, za ktoré bola orgánom úradnej kontroly potravín uložená pokuta, a to z dôvodu, že stanovená dolná hranica pokuty bola pre viaceré subjekty likvidačná a neumožňovala v rámci správnej úvahy aplikovanej príslušným správnym orgánom uložiť primeranú pokutu. S uvedeným argumentom sa stotožňujeme. Avšak navrhovaná spodná hranica pokuty vo výške 50.000,- Eur je podľa nášho názoru stále neprímerane prísna. Návrhom sa vytvára dostatočné a nelikvidačné sankčné rozpätie. Zároveň by sa vytvoril reálny a primeraný priestor pre vyhodnotenie závažnosti opakovaného porušenia povinností správnym orgánom. Uvedenou navrhovanou zmenou by bola odstránená neproporcionalita medzi porušenou povinnosťou (aj keď opakovanou) a výškou sankcie, pričom závažné porušenia zákona by mohli byť trestané dostatočne vysokou pokutou, ktorá z hľadiska prevenčného a odradzujúceho cieľa pri ukladaní sankcií, nie je likvidačná.

Stanovisko predkladateľa:

Ustanovenie § 28 ods. 8 bolo upravené nasledovne „(8) Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do štvornásobku sadzby pokuty podľa odseku 4, najmenej však 50 000 eur a najviac 2 000 000 eur.“.

Dňa 29.7.2021 sa uskutočnilo na MPRV SR rozporové konanie so zástupcom ZO. Pripomienka bola prediskutovaná a predkladateľ navrhol alternatívnu úpravu tak, aby bol zachovaný dostatočne odstrašujúci charakter sankcie. Pripomienkujúci však na zásadnej pripomienke trvá. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.

Pripomienka k bodu 6 (§ 6 ods. 13)

Návrh: Vypustiť celé ustanovenie, ako aj sankciu s tým súvisiacu.

Odôvodnenie: Sme toho názoru, že obchodník, predávajúci potraviny konečnému spotrebiteľovi neovplyvňuje výrobu ani balenie potravín s minimálnou dobou trvanlivosti, a preto nemá možnosť identifikovať túto potravinu z hľadiska jej prípadnej kontaminácie ani po DMT, ktorá môže vzniknúť už pri výrobe alebo balení (prvovýroba, výroba potravín v rámci ktorej bezpečnosť môžu narušiť chemické kontaminanty, toxické látky, fyzikálne kontaminanty, biologické kontaminanty, neoznačenie alergénov....). Pokiaľ teda právny predpis stanoví, že potraviny môžu byť v stanovených lehotách podľa uvedených kategórií predávané aj po uplynutí DMT, tzn. nad rámec zodpovednosti výrobcu, nemôže byť požiadavka na bezpečnosť takejto potraviny založená na výlučnej zodpovednosti obchodníka. Navrhované doby tzv. predĺženej DMT stanovené predpisom sa totiž odvíjajú od DMT určenej výrobcom, ktorá má svoj základ vo výrobnom procese. Podpornou argumentáciou v tomto prípade je čl. 19 ods. 2 Nariadenia (EÚ) 178/2002, v ktorom je vyslovene uvedené, že „maloobchod neovplyvňuje balenie, označovanie, bezpečnosť alebo integritu potravín“ a v prípade nebezpečného výrobku len „spolupracuje na krokoch, ktoré uskutočňujú producenti, spracovatelia, výrobcovia...“ Citácia čl. 19 ods.2: Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku zodpovedný za maloobchodné alebo distribučné aktivity, ktoré neovplyvňujú balenie, označovanie, bezpečnosť alebo integritu potravín v medziach jeho príslušných aktivít, iniciuje postupy na stiahnutie výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky bezpečnosti potravín, z trhu a prispieva k bezpečnosti potravín tým, že postúpi príslušné informácie potrebné na vysledovanie potraviny, pričom bude spolupracovať na krokoch, ktoré uskutočnia producenti,

spracovatelia, výrobcovia a/alebo príslušné orgány.

Stanovisko predkladateľa:

Znenie novelizačného bodu 6 (§ 6 ods. 13) je možné vypustiť, avšak zodpovednosť predajcu za potraviny po uplynutí DMT, ktoré sú opätovne uvádzané na trh zostáva naďalej zachovaná. Táto skutočnosť je uvedená nie len v § 12 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. , ale aj v čl. 3 ods. 8 nariadenia (ES) EP a R č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva. Z predmetného čl. 3 ods. 8 vyššie uvedeného nariadenia vyplýva, že „umiestnenie na trhu“ znamená skladovanie, uchovávanie potravín alebo krmív na účely predaja, vrátane ponúkania na predaj alebo akúkoľvek inú formu prevodu, či už bezplatnú alebo nie a predaj, distribúciu a iné formy prevodu samy o sebe“ a ten, kto umiestňuje potraviny na trh je povinný spĺňať požiadavky potravinového práva, a to najmä potravinovú bezpečnosť. Okrem toho, predaj potravín po uplynutí DMT je založený na dobrovoľnej báze, pričom je stále zachovaná možnosť darovania potravín po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné. Ďalej môže predajca predávať potraviny ešte pred blížiacim sa dátumom DMT za zníženú cenu.

Dňa 29.7.2021 sa uskutočnilo na MPRV SR rozporové konanie so zástupcom ZO SR. Pripomienka bola prediskutovaná. Pripomienkujúci na zásadnej pripomienke trvá. Pripomienka je neakceptovaná. Rozpor trvá.